

HELŚIŃSKA FUNDACJA PRAW CZŁOWIEKA
HELSINKI FOUNDATION for HUMAN RIGHTS

RADA FUNDACJI

Halina Bortnowska-Dąbrowska

Janusz Grzełek

Michał Nawrocki

Marek Antoni Nowicki

Teresa Romer

Stefan Starczewski

ZARZĄD FUNDACJI

Prezes: Danuta Przywara

Wiceprezes: Jerzy Ciemniwski

Sekretarz: Adam Bodnar

Skarbnik: Elżbieta Czyż

Członek Zarządu: Janina A. Klosowska

Warszawa, 28 luty 2011 r.

16.P./2011/OBS/DB

Sz. P. Donald Tusk

Prezes Rady Ministrów

Al. Ujazdowskie 1/3

00-583 Warszawa

Helsińska Fundacja Praw Człowieka pragnie wyrazić zaniepokojenie informacjami z dnia 27 lutego 2011 r. podanymi w portalu internetowym Tomasza Machały. Według doniesień Tomasz Arabski, szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, miał podczas rozmowy telefonicznej z Polską Agencją Prasową żądać, aby reporter Polskiej Agencji Prasowej nie zadawał na konferencji prasowej w Jerozolimie pytań o ustawę reprivatyzacyjną. Jej uchwalenie Premier obiecał w kwietniu 2008 r. W wyniku interwencji min. Arabskiego pytanie nie zostało zadane.

Naciski na media publiczne i ich dziennikarzy naruszają zasadę niezależności mediów i grożą swobodzie wypowiedzi. Tego typu incydenty przeczą dotychczasowym próbom odpolitycznienia mediów publicznych, dokonywanym poprzez nowelizację ustawy o radiofonii i telewizji czy też zmianę trybu wyłaniania rad nadzorczych Telewizji Polskiej S.A. i Polskiego Radia S.A. Próba nacisku jest o tyle poważniejsza, iż depesze PAP są głównym źródłem informacji dla pozostałych mediów polskich. Co więcej, PAP wypełniając misję publiczną często zajmuje się tematami ważnymi dla debaty publicznej oraz jakości demokracji, które nie zawsze są przedmiotem zainteresowania mediów komercyjnych.

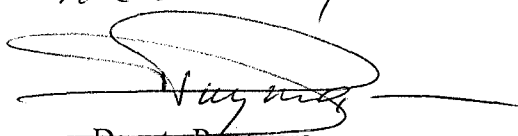
Zdarzenie to po raz kolejny wskazało na upolityczniony charakter mediów publicznych w Polsce oraz potrzebę ich niezwłocznej reformy. Statut Polskiej Agencji Prasowej S.A. przewiduje, iż główny organ decyzyjny agencji, rada nadzorcza powoływana jest przez Walne Zgromadzenie, czyli w istocie Ministra Skarbu Państwa, jedyne go akcjonariusza. Również Rada Programowa, organ opiniotwórczo - doradczy PAP S.A. powoływana jest przez Ministra Skarbu Państwa za zgodą Prezesa Rady Ministrów. W jej skład wchodzi osoby wyróżniające się doświadczeniem dziennikarskim oraz wiedzą z zakresu funkcjonowania środków masowego przekazu. Rada opiniuje realizację przez PAP i władze Spółki zadań ustawowych Agencji. Sposób jej powoływania nie gwarantuje jednak politycznej niezależności. Ponadto, organ ten wyposażony został jedynie w kompetencje doradcze, nie posiadając realnych kompetencji kontrolnych. Tego typu struktura uzależnia PAP od Ministra Skarbu Państwa oraz prowadzić może do politycznych wpływów na działania PAP i jej dziennikarzy.

Helsińska Fundacja Praw Człowieka kilkakrotnie wskazywała na zagrożenia dla wolności słowa wynikające z praktyki wpływania na politykę redakcyjną mediów publicznych. Media te powinny wypełniać swoją misję publiczną poprzez przekazywanie społeczeństwu różnorodnych informacji i poglądów, w tym również poglądów kontrowersyjnych, budzących niepokój czy skłaniających do dyskusji na tematy istotne społecznie. Kluczowe znaczenie w tym zakresie mają gwarancje niezależności dziennikarskiej.

Warto przypomnieć standard wynikający z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. W wyroku *Manole i inni przeciwko Moldawii* (skarga nr 13936/02) Europejski Trybunał Praw Człowieka wskazał, iż na władzach mediów publicznych ciąży obowiązek przedstawienia niezależnych i zróżnicowanych informacji, świadczących o różnorodności politycznej państwa. Ponadto, władze powinny zagwarantować dziennikarzom możliwość wykonywania zawodu bez nacisków i wpływania na treści przez nich przekazywane. Standard ten bez wątpienia odnosi się do wszystkich mediów publicznych, w tym również do agencji prasowych.

Z tych względów apelujemy o rozpoczęcie reform mających na celu zmianę sposobu zarządzania i kontroli mediów publicznych, w szczególności Polskiej Agencji Prasowej. Naszym zdaniem niezbędne jest wprowadzenie silnego organu kontrolnego wewnątrz Spółki, który w sposób apolityczny i niezależny nadzorowałby politykę redakcyjną oraz zakres przekazywanych przez Polską Agencję Państwową informacji. Czuwałby on również nad niezależnością polityczną władz Spółki i jej dziennikarzy.

in waznem *na celu,*

Danuta Przywara
Prezes Zarządu

Do wiadomości:

1. Sz. P. Krzysztof Hofman, Przewodniczący Rady Nadzorczej PAP S.A., ul. Bracka 6/8, 00-502 Warszawa
2. Sz. P. Jan Dworak, Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Skwer Kard. Stefana Wyszyńskiego Prymasa Polski 9, 01-015 Warszawa
3. Sz. P. prof. Irena Lipowicz, Rzecznik Praw Obywatelskich, Al. Solidarności 77, 00-090 Warszawa